

کلید انتخابات در دست مردها

محمد زعیم زاده
سردبیر

سرمقاله

جمعه یکی از پیچیده‌ترین انتخابات‌های ریاست جمهوری برگزار خواهد شد، انتخاباتی که پراز ابهام و اما و اگر است. تا پیش از این از نظر تیپولوژی آرا انتخابات ۸۴ پیچیده‌ترین انتخابات کشور بود. انتخاباتی که در آن هم شکاف مذهبی کار می‌کرد، هم شکاف قومیتی و هم شکاف سیاسی. انتخاباتی که تا لحظه آخر قابل پیش‌بینی نبود. حال به نظر می‌رسد از نظر پیچیدگی با انتخاباتی شبیه ۸۴ رویه‌رو هستیم.

اعمال نفوذ ذی‌نفعان عموماً نظرسنجی‌ها را از موضوعیت انداخته است. در چند افکارسنجی مهم سوگیری واضحی وجود دارد اما علی‌رغم همه سوگیری‌ها در آنها چند ویژگی مشترک می‌توان یافت. اولاً اینکه هنوز میزان مشارکت خیلی بیشتر از ۵۰ درصد برآورد نمی‌شود. ثانیاً ساختار رای ۵ سید دارد؛ سه سید رای برای سه کاندیدای اول که تقریباً نزدیک به هم هستند، سید چهارم برای سه کاندیدای طبقه دوم که در مجموع کمتر از ۱۰ درصد رای دارند و سید پنجم که مردها هستند. در بیشتر نظرسنجی‌ها سید رای مردها بین ۲۰ تا ۲۵ درصد آرا برآورد می‌شود و احتمالاً اگر صحنه به همین شکل بماند و انصراف بزرگی رخ ندهد، مردها در همین حد باقی می‌مانند که عموم آنها بین همان سه نفر اول توزیع می‌شوند. این عدد آنقدر بزرگ است که در فاصله کوتاه باقی‌مانده تا انتخابات می‌تواند همه معادلات را عوض کند. در واقع انتخابات در نقطه‌ای قرار دارد که تکلیف آرای آسان‌یاب مشخص شده و حال نوبت جذب آرای سخت است. به نظر می‌رسد عموم مردها و نه لزوماً همه آنها در دو طیف دسته‌بندی می‌شوند. یک طیف از بدنه ایدئولوژیک جریان اصولگرایی یا ارزشی هستند که ممکن است بین جلیلی و قالیباف مردد باشند و یک طیف دیگر از بدنه عمومی‌تر و غیرایدئولوژیک‌تر جامعه که احتمالاً بیشتر بین پزشکیان و قالیباف تردید داشته باشند.

به نظر می‌رسد در شرایط فعلی اگر موج گسترده‌ای اتفاق نیفتد، تعیین تکلیف انتخابات در مرحله اول سخت باشد و آنچه مهم است دو گزینه‌ای هستند که به دور دوم انتخابات می‌روند. در صورت انصراف بزرگ در جریان اصولگرایی احتمالاً تکلیف طیف اول مردد مشخص خواهد شد. در صورت عدم انصراف حضور گروه‌های مرجع حزب‌اللهی مثل مبلغان، مداحان و برخی چهره‌های دانشگاهی می‌تواند اثرگذار باشد و سید یکی از طرفین را سنگین کند. کار دشوارتر جذب رای مردها از طیف دوم است. مردها در این طیف احتمالاً چند سوال مهم دارند. اول اینکه آنها در مناظره هنوز فرد اطمینان‌بخشی را نیافته‌اند. باید برای این طیف تبیین شود که چطور می‌توان مسیر توسعه عادلانه و بدون تبعیض را هموار کرد. بخشی از این طیف احتمالاً می‌گویند همه شعارهای خوبی داده‌اند اما چرا معمولاً بین شعارها و عمل فاصله وجود دارد. نامزدی می‌تواند رای این بخش را جلب کند که نشان بدهد بین نظر و عملش فاصله نیست. این طیف به شکل رقیب تری مسأله آزادی اجتماعی را هم دارد و احتمالاً به کسی رای می‌دهد که در این موضوع امتیاز منفی نداشته باشد. آنها از سر دو طیف سیاسی نیستند و میانه‌روی و اعتدال و دوری از رادیکالیسم هم برایشان مسأله است.

نکته مهم برای کلیت انتخابات به شکل عام و برای مردها به شکل خاص، این است که فرآیندهای تبلیغی برای آنها بیشتر در شبکه‌های غیررسمی دنبال می‌شود. آنها حوصله خواندن متن‌های طولانی و دیدن ویدئوهای بلند را هم ندارند. پیام‌های موثر در فضای مجازی در این ساعات ممکن است تکلیف انتخابات پیش‌رو را مشخص کند.

فراموش نمی‌کنیم

در آستانه انتخاب نهمین رئیس‌جمهور ایران و با گذشت ۴۰ روز از شهادت سید ابراهیم رئیسی

ویژگی‌های وحدت‌بخش و اخلاق‌سیاسی او بیشتر قابل درک است

چرا باید ویژگی‌های مثبت حکمرانی به روش رئیسی استمرار پیدا کند؟